

BABYLON

ROZUMÍME SI?

ŠKOLNÍ KOLO 2019
KATEGORIE 5. ROČNÍK

JMÉNO, TŘÍDA:
POČET ZÍSKANÝCH BODŮ: **VÝSLEDKY – CELKEM 34 BODŮ**

Ahoj čtenáři, vítěj v letošním ročníku soutěže Babylon. Máš rád cestování? O všem, čeho se cestování nejenom v Brně týká, totiž bude letošní Babylon. Z různorodých textů se dozvíš nejenom něco o dopravních prostředcích, ale také o exkurzích, které můžeš v Brně navštívit, a o tom, jak se správně chovat při cestování. Těšíš se? Tak jdeme na to! Před sebou budeš mít několik ukázek z knih, časopisů a internetových stránek, se kterými budeš dále pracovat. Říd' se zadanými úkoly a dobře si přečti texty. Piš čitelně a rozlišuj malá a velká písmena. Nezapomeň si hlídat čas, na toto kolo máš 45 minut.

První text je báseň, která vypráví o tom, jak a s čím máme cestovat. Přečti si nejprve úkoly 1 a 2 za textem, ať víš, na co se v textu zaměřit.

Pavel Šrut - Pane Nováku (upraveno)¹

Necestujte s nosorožcem ve vlaku, pane Nováku
Je to zvíře mohutné a tupé
sám obsadí celé jedno kupé
ve vlaku

A neberte si ani slona s sebou do vlaku
Na peróně překáží
Uvolněte, prosím, nádraží
pane Nováku, pane Nováku

ÚKOL 1: Dopln' slova z nabídky na vynechaná místa v básni. Slova nevyužiješ všechna, musíš je dát do správného tvaru a báseň by se měla rýmovat.

Nabídka slov: myš, slon, stát, nosorožec, velký, Novák, překážet, tupý, tramvaj, vlak, obsadit

Za ÚKOL 1 je možné získat celkem 6 bodů – za každé správně doplněné slovo 1 bod.

¹ <http://www.petnik.cz/cze/text-pisnicky.php?id=51>

ÚKOL 2: Rozhodni, zda je tvrzení vyplývající z básně pravdivé, či ne.

Do vlaku bychom si podle autora neměli brát nosorožce.

ANO – NE

Nosorožec překáží na peróně.

ANO – NE

Nosorožec obsadí celé jedno kupé.

ANO – NE

Pan Novák by si měl vzít do vlaku slona.

ANO – NE

Slon a nosorožec jsou zvířata nevhodná pro cestování vlakem.

ANO – NE

Za ÚKOL 2 je možné získat celkem 5 bodů – za každé správné tvrzení 1 bod.

Viš, jaké novinky nás čekají v dopravě po Brně v tomto roce? Jaké nové dopravní prostředky má Brno? V dalším textu si o tom přečteš něco víc. Vážou se k němu úkoly 3, 4, 5 a 6.

Novinky v hromadné dopravě se chystají v Brně²

A) Na tuto trasu nezvykle vyrazí loni pořízené trolejbusy s bateriemi. Využijí **moderní** tak rychlejší cestu Pisáreckým tunelem, čímž se vyhnou problémovému uzlu u zastávky Anthropos.

B) Na tu se mohou lidé těšit u nových naftových autobusů, které do ulic vyjedou také v tomto **trolejbusy** roce. O rok později bude klimatizace **rovněž** v patnácti elektrobusech, které budou první v Brně. Inu, v Brně se máme opravdu na co těšit!

C) Dopravní podnik města Brna, a. s., (DPMB) **chystá** uvedení expresní linky, která by do poloviny roku 2019 **jsou** měla začít jezdit mezi Mendlovým náměstím a Kamenným vrchem v Novém Lískovci.

D) Nové trolejbusy budou delší, tedy kloubové, a **v součtu** s dosavadními umožní dopravnímu podniku vyřadit ty nejstarší. Díky **Nové** tomu bude všech zhruba 150 trolejbusů v Brně nízkopodlažních, 35 z nich bude mít také klimatizaci.

E) „Nákup těchto trolejbusů byl přelom a i do budoucna chceme jít touto cestou. V příštích dvou letech nakoupíme pětadvacet dalších, což je investice **přibližně** za 450 milionů korun,“ uvedl generální ředitel DPMB Miloš Havránek.

ÚKOL 3: Odstavce o novinkách v Brně se nám pomíchaly. Dokážeš je seřadit tak, jak patří za sebou? Napiš jejich správné pořadí do tabulky.

1	2	3	4	5
C	A	E	D	B

Za ÚKOL 3 je možné získat celkem 3 body: za každou chybnou odpověď -1 bod. Dvě správné odpovědi a méně tedy 0 bodů.

² https://brno.idnes.cz/jizdni-rady-zmeny-novinky-prosinec-2019-jihomoravsky-kraj-brno-puv-/brno-zpravy.aspx?c=A181204_443339_brno-zpravy_mos1

ÚKOL 4: V textu jsou 4 slova navíc, která tam nepatří. Najdi je a v textu zakroužkuj. Pokud tato slova najdeš všechna a správně je logicky seřadíš, vznikne ti věta. Napiš vytvořenou větu na linku.

Nové trolejbusy jsou moderní.

Za ÚKOL 4 je možné získat celkem 3 body – za každé správně nalezené slovo 0,5 bodu + správné sestavení věty 1 bod.

ÚKOL 5: Nahraď podtržená slova z textu synonymy, aby text neztratil svůj význam.

rovněž taky / také / stejně tak chystá připravuje, plánuje
v součtu spolu / společně / dohromady přibližně asi / zhruba

Za ÚKOL 5 je možné celkem získat 4 body – za každé správné synonymum 1 bod.

ÚKOL 6: Vypiš z textu o trolejbech dvě přídavná jména, která se skloňují podle vzoru *jarní*.

nízkopodlažní, moderní, rychlejší, expresní, delší, dosavadní, dopravní, nejstarší, příští, další, generální

Za ÚKOL 6 je možné získat 1 bod – za každé přídavné jméno 0,5 bodu.

V Brně cestujeme díky tramvajím, autobusům a trolejbusům. Naši přepravu zajišťuje Dopravní podnik města Brna, a. s., (dále DPMB). Kromě toho společnost pořádá i exkurze pro školy. V dalším textu se dozvíš, jakou exkurzi můžeš absolvovat. K tomuto textu patří úkoly 7 a 8.

Exkurze pro školy³

Všem školám opět nabízíme bezplatné exkurze s odborným výkladem od DPMB, a. s., můžete si vybrat mezi dvěma areály:

Exkurze č. 1

V rámci exkurze projedou děti trolejbusem celý areál vozovny, včetně obou podlaží hlavní budovy, a během jednotlivých zastávek postupně uvidí halu denního ošetření, halu lehké a střední údržby a další specializované dílny. Po rampě je pak trolejbus vyveze do patra, kde si děti na odstavné ploše prohlédnou současné, a možná i historické trolejbusy. Seznámí se nejen s funkcí trolejových výhybek, ale také s tím, co vše obnáší práce řidiče trolejbusu. Na všechny dotazy budou odpovídat průvodci - odborníci z trolejbusové vozovny. Další informace k exkurzi do tohoto areálu vám podá p. Ovečka na tel. č.: 543 173 126. Spojení do areálu je linkami 1, 3, 11, 67 na zastávku Vozovna Komín.

Exkurze č. 2

Ukážeme vám jednotlivá pracoviště pro údržbu a opravy tramvají a mycí linku pro tramvaje. Dozvíte se, z čeho se skládá tramvaj a jak fungují její důležité součásti. Další informace k exkurzi vám podá p. Žídek na tel. č.: 543 171 433. Spojení do medláneckého areálu je linkami 1, 42, 70 na zastávku Hudcova nebo linkami 41, 71 na zastávku Vozovna Královo Pole.

Začátky exkurzí jsou vždy v 8:30 a v 10:00 hod. Délka trvání exkurze je přibližně 60 minut. Maximální velikost skupiny je 30 žáků. Pro skupiny nad 15 žáků požadujeme 2 osoby pedagogického dozoru, pro skupiny do 15 žáků stačí 1 osoba dozoru.

³ <https://www.dpmb.cz/cs/exkurze>

ÚKOL 7: Oběma exkurzím chybí názvy. Vyber z nabídky názvů a přiřaď je k jednotlivým popiskům.

Nabídka názvů:

Tramvajová vozovna v Medlánkách, Trolejbusová vozovna Medlánky, Tramvajová vozovna Komín, Autobusová vozovna v Komíně, Trolejbusová vozovna Komín

Název exkurze č. 1: _____ Trolejbusová vozovna Komín _____

Název exkurze č. 2: _____ Tramvajová vozovna v Medlánkách _____

Za ÚKOL 7 je možné získat celkem 2 body – za každý správně uvedený název exkurze 1 bod.

ÚKOL 8: Odpověz co nejstručněji v bodech na otázky k textu.

1. Kolik bude stát vstupné na exkurzi do vozovny Komín? _____ nic / 0 Kč / zdarma _____
2. Pan Ovečka nám podá informace o jaké exkurzi? _____ č. 1 – o exkurzi do Trolejbusové vozovny Komín _____
3. Kolik musí být učitelů jako dozor, když jde na exkurzi 15 žáků? _____ 1 učitel _____
4. Jaká exkurze bude nejvhodnější, když se chci dozvědět něco o trolejových výhybkách? _____ č. 1 _____
5. V jakých časech mohu jít na exkurze? _____ 8.30 a 10.00 _____
6. Jak dlouho trvá exkurze č. 1? _____ asi hodinu / 60 minut _____
7. Na jaké exkurzi se dozvím, co obnáší práce řidiče trolejbusu? _____ č. 1 _____
8. Na jakou exkurzi dojedu linkou 1? _____ na obě exkurze _____

Za ÚKOL 8 je možné získat celkem 4 body – za každou správnou odpověď 0,5 bodu.

A nyní trochu logiky a verbální inteligence – podívej se na text o historii autobusů a splň úkol 9.

Výchozí text:

Autobus je motorové vozidlo určené pro přepravu většího počtu osob po silnici. Je poháněn motorem a je základním kamenem moderní hromadné dopravy osob. První autobus s motorem se do pravidelného linkového provozu dostal v říjnu roku 1899 v Londýně. Tehdy se jednalo o velmi nespolehlivá vozidla, navíc pro velmi omezený počet cestujících (okolo 10-20 osob). Vývoj však šel rychle dopředu a okolo roku 1930 již autobusy uvezly až 50 lidí a byly poháněny různými palivy.

⁴ <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10654598060-nejchytrejsi-cech/7661-verbalni-inteligence-2/>

ÚKOL 9: Zakroužkuj možnost, kde všechna slova jdoucí po sobě logicky nejlépe sedí do vynechaných míst v textu.

- a) vozidlo – dopravy – jednalo – vyvážený – rychle
- b) vozidlo – přepravy – řadilo – omezený – trochu
- c) plavidlo – dopravy – jednalo – vyvážený – rychle
- d) vozidlo – dopravy – jednalo – omezený - rychle

Za ÚKOL 9 je možné získat 2 body – za jednu správně uvedenou možnost. Při dalších uvedených možnostech 0 bodů.

V poslední části Babylonu se podíváme na chování v tramvaji. Při cestování můžeš vidět na obrazovkách v dopravních prostředcích piktogramy znázorňující, jak se chovat. Podívej se na dva vybrané na poslední straně a splň úkol 10.

ÚKOL 10: Vyber z možností ty správné. Každá otázka může mít několik správných řešení.

V tramvaji mohu převážet:

- a) ježka
- b) psa
- c) hada
- d) bezpečně uzavřený kufr

Vandal je člověk, který:

- a) ničí prostor dopravního prostředku
- b) sprejuje něco na sedadlo uvnitř tramvaje
- c) poškozuj je majetek v tramvaji
- d) se chová vhodně v dopravním prostředku

Kampaň DMPB se jmenuje:

- a) Není to tak jednoduché...
- b) Zas tak snadné to není...
- c) Není to zas tak těžké...
- d) Zas tak složité to není...

Vandalismus je podle obrázku:

- a) ničení majetku v dopravních prostředcích
- b) malování po dopravních prostředcích
- c) sezení na určených místech v tramvaji
- d) sprejování na sedadlo v tramvaji

Za ÚKOL 10 je možné získat 4 body – za každou správnou možnost 0,5 bodu, odečítat - 0,5 bodu za každou špatnou odpověď.

DĚKUJEME ZA TVOU ÚČAST V BABYLONU!

Občas stačí i obyčejný selský rozum.

Sometimes, just a common sense is enough.

Je zakázáno převážet znečištěné, zapáchající, jedovaté, nebezpečné, ostré či špičaté předměty.

It is forbidden to transport dirty, malodorous, poisonous, dangerous, sharp or pointy objects.

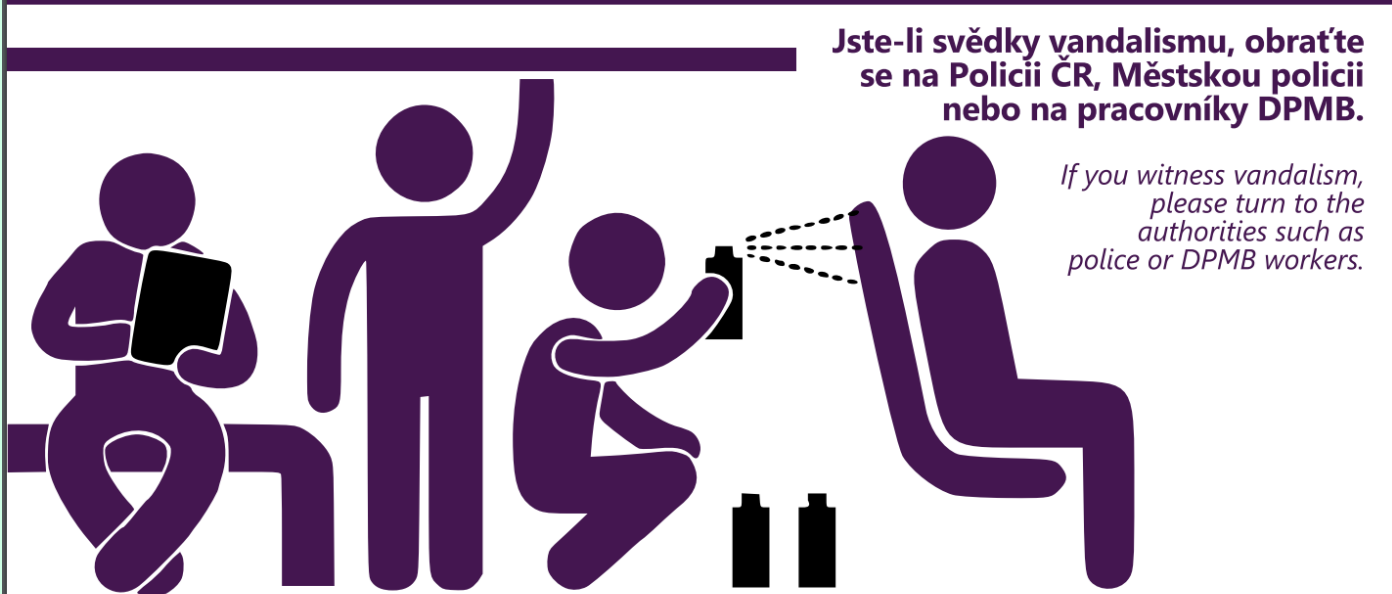

Zas tak složité to není...
It's not that complicated...

Nebud'te lhostejní k vandalismu v MHD.

Don't be inattentive to vandalism on public transport...

Jste-li svědky vandalismu, obraťte se na Policii ČR, Městskou policii nebo na pracovníky DPMB.

If you witness vandalism, please turn to the authorities such as police or DPMB workers.

Zas tak složité to není...
It's not that complicated...

